

Thema De familie

Cursus een, week negen

Josée Coenen en Ans Drubbel

d.d. oktober 2016 (derde versie)

Wat en hoe De familie MN-n module 6 Gevoelens HZS onderwerp 7 Familie

leerstof			materiaal	
pragmatiek	2 taalfuncties en gesprekconventies	1 liedje 2 begroeten, voorstellen, aanbieden en bedanken; iets wel/niet willen; om een beoordeling vragen	1 cd 1, VHEZ les 5, TB blz. 33 2 PB 1, blz. 26-29, TB blz. 35 zie onder; MN-n dag 2, blz. 123; MN-n dag 5, blz. 134	
woordenschat: inhoudswoord	themawoorden: 1 znw., 2 ww. 3 bijv.nw.		1 PB 1, blz. 26-29 BWB 67 HZS oef. 1-3, 17 2 BWB 174, HZS oef. 11-13 3 HZS oef.15	achtergrondkleuren gebruiken bij afbeeldingen (ZIS)
woordenschat: functiewoord	1 lidw: (een, de, 't) 2 pers.vnw.: ik, jij, u, hij, zij 3 voorzetsel van plaats en richting: naast, onder, in, uit 4 hoofdtelw. en bijw.: allebei; alleen 5 bezit.vnw.: mijn, jouw, je		1 2 HSZ oef.7, 8, 10, 20, DBK blz. 24 zie onder 3 HZS oef. 9 zie onder 4 HZS oef. 22; 24 5 HZS oef. 18, DBK blz. 28	1 vingers gebruiken (ZIS) -het-woorden (-voorwerpen) stickeren, ook in HZS
klankleer	klanken:	1 /au/ /ei/ 2 klankreis	1 zie onder ZMN blz. 13 en 14 2 zie onder	
vormleer	1 bijv.nw.-(on)verbogen 2 vervoeging van zijn		1 ZIS blz. 99 , DBK blz. 79, 106, 118-121 zie onder 2 DBK blz. 45, 24 zie onder	
zinsbouw	1 zinnen maken (naamw.gezegde) 2 zinsdeel 3 zinnen maken		1 ZIS blz.37 e.v. , DBK blz. 106 e.v. zie onder 2 DBK blz. 112 e.v. zie onder 3 ZIS blz.45-51e.v. DBK blz.103 e.v.. zie onder	1, 2, 3 strookjes en /of kubussen (ZIS, DBK)

Wat en hoe **Weekrooster** De familie

dag een	dag twee	dag drie	dag vier	dag vijf
liedje <i>Weet je, ik krijg bezoek</i> woordenschat-inh.w. . znw. . ww . bijv. nw. -functiewoorden . lidwoord pragmatiek . dialoog klankleer . klank /au/ vormleer zinsbouw	liedje <i>Weet je, ik krijg bezoek</i> woordenschat-inh.w. . znw. . ww . bijv. nw. -functiewoorden . lidwoord pragmatiek . dialoog . taalfunctie klankleer . klank /au/ vormleer . bijv.nw. onverbogen . ww vervoegen <i>zijn</i> o.t.t. zinsbouw . zinnen maken (nw. gezegde)	liedje <i>Weet je, ik krijg bezoek</i> woordenschat-inh.w. . znw. . ww . bijv. nw. -functiewoorden . lidwoord . pers.vnw.: <i>ik jij/ je, u, hij, zij</i> . bezit.vnw.: <i>mijn, jouw, je</i> pragmatiek . dialoog . taalfunctie klankleer . klank /ei/ vormleer zinsbouw	liedje <i>Weet je, ik krijg bezoek</i> woordenschat-inh.w. . znw. . ww . bijv. nw. -functiewoorden . lidwoord . voorz. <i>in, naast, uit, onder</i> . <i>allebei, alleen</i> pragmatiek . dialoog . zoekspel . taalfunctie klankleer . klank /ei/ vormleer . bijvnw. verbogen zinsbouw . zinnen maken . zinsdeel	liedje <i>Weet je, ik krijg bezoek</i> woordenschat-inh.w. . znw. . ww . bijv. nw. -functiewoorden . lidwoord pragmatiek . dialoog . taalfunctie klankleer . klanken /au/ /ei/ . klankreis vormleer zinsbouw . zinnen maken (3,4 delen)

Gebruikte verwijzingen¹

- MN-n** = *Mondeling Nederlands nieuw*
- HZS** = *Horen zien en schrijven*
- PB 1, PB 2** = *Praatboek 1 en Praatboek 2 van Van horen en zeggen*² + **cd's**
- TB** = *Tekstboek Van horen en zeggen*, met tekst liedjes en dialogen
- DBK** = *De bovenkamer*, opzoekboek en strookjes
- DBK- H** = *De bovenkamer*, Handleiding, cd- Werkbl= Werkblad
- BWB** = *Beeldwoordenboek*
- VHEZ** = *Van horen en zeggen*
- WIP** = *Woorden in prenten*, deel 1 en deel 1 (+cd's)
- ZIS** = *Zien is snappen* (+cd)
- ZMN** = *Zeg maar na*, uitspraakcahier bij *Horen zien en schrijven*
- Spreekwb** = Van Dale Junior uitdrukkingenboek. Wim Daniels (2001), Utrecht: Van Dale Lexicografie; Amsterdam: Uitgeverij Piramide.

¹ Zie de Inleiding voor een precieze literatuurverwijzing.

² De praatboeken van *Van horen en zeggen* zijn opnieuw gedrukt. U kunt deze via **contact** op de website bestellen. Prijs: 15,00 euro per stuk.

Liedje dag een t/m dag vijf

Benodigdheden

- VHEZ, cd 1, luisterliedje thema 5 *Bezoek*
- TB, blz. 33

Hoe aan te bieden??

(Doel) 'We luisteren vandaag naar het liedje *Weet je, ik krijg bezoek.*'

Woordenschat dag een t/m dag vijf

Inhoudswoorden

Benodigheden

- BWB blz. 67 (znw.), blz. 174 (ww.)
- HZS oef.1-2 (znw.) oef. 11-12 (ww)
- groep 8-12 jaar: HSZ oef.3, 17 (znw.) oef. 13 (ww.)
- HZS oef. 15 (bijv.nw.)

Woordenschat – extra

Zelfstandige naamwoorden

- Bij de woorden uit de oefeningen van *Horen Zien en Schrijven* kunt u eenvoudig een voorzeg- en nazegoefening toevoegen (=stap drie uit de Nt2-didactiek).
(Instructiezin): 'Zeg maar na (woord). '

- Sticker u de afbeeldingen van het-woorden in HZS: en in het Beeldwoordenboek.

Woordenschat Functiewoorden dag drie

Persoonlijke voornaamwoorden

Benodigdheden

- PB 1, 26-29 groep 8-12 jaar
- DBK, blz.24 groep 8-12 jaar (en vertaling in hun eigen taal)
- HZS oef. 7-8, 20
- HZS oef. 10 groep 8-12 jaar

Hoe aan te bieden? groep 8-12 jaar

(Doel) 'Je leert zinnen zeggen met *u* en het werkwoord.'

(Instructiezin) 'Jij bent je (moeder/vader) en (juf/meester) komt op bezoek.'

Hoe te oefenen?

- Groep 8-12 jaar. (in tweetallen) Laat de leerlingen twee volwassenen spelen die bij elkaar op bezoek gaan. Laat ze oefenen met de zinnen *Komt u binnen, Gaat u zitten, Wilt u een kopje thee? Alstublieft. Dank u wel.*

Bezittelijk voornaamwoord *mijn, jouw/je*

Benodigdheden

- eventueel foto's van familieleden.
- DBK, blz.28 groep 8-12 jaar (en vertaling in hun eigen taal)
- HZS oef. 18

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert zinnen zeggen met *mijn* en *jouw/je*.'

(Instructiezin) '*Mijn broek is zwart en jouw broek is blauw.*'

Hoe te oefenen?

- **TweePraat** (tweetallen) Laat kinderen zichzelf en de ander om de beurt beschrijven. Doet u het eerst voor: 'Mijn haar is lang, jouw haar is ook lang/ is kort.'
- Groep 8-12 jaar (in tweetallen) **TweePraat** Laat de leerlingen aan de hand van foto's elkaar vragen stellen. Hoe heet je vader? Mijn vader heet... Hoe heet je zusje? Mijn zusje heet.... Doet u het eerst voor.

Woordenschat Functiewoorden dag vier

Voorzetsels van plaats en richting (herhaling) *in, naast, onder, uit*

Benodigdheden

- paarse strookjes

- poppenhuis foto: Roel Burgler
- groep 8-12 jaar: geel en bruin en rode en paarse strookjes.
- groep 8-12 jaar: DBK, blz. 72 (en vertaling in hun eigen taal)
- verschillende voorwerpen (uit de klas)
- HZS oef.9

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert een zin zeggen met *naast*.'

(Instructiezin) 'Geef door: 'Ik zit *naast* (naam). En jij?'

Hoe te oefenen?

- Laat leerlingen de zin en vraag zeggen en doorgeven. Doe het eerst voor.
- Doe hetzelfde met de voorzetsels *in, onder, uit*

Hoe aan te bieden? vanaf 6-7 jaar

(Doel) 'Je leert een vraag met *waar?* en je leert zeggen *in de kamer* of *op school*.'

(Instructiezin) 'Ik vraag *Waar slaapt de baby?* Jij zegt: *in de wieg*.'

Hoe te oefenen?

- Groep 6-7 jaar: **Tweetal Coach** Leerlingen hebben elk een paars strookje. Om de beurt wijzen ze iets aan (in het poppenhuis of in de klas) en stellen de vraag *Waar zie je...?*: De ander antwoordt met *in de wieg* of *tegen de kast* en legt het paarse strookje neer. Doet u het eerst zelf voor. De woorden voor de voorwerpen moeten de kinderen kennen.
- Groep 8-12 jaar **TweetalCoach** (in tweetallen) Leerling A maakt een zin met geel/bruin-rood-paars. Is het goed? Dan complimenteert leerling B leerling A. Is het fout? dan zegt leerling B de juiste zin. Daarna ruilen ze.
Doet u het eerst voor. (*Ik woon in de stad, Ik fiets op straat. Ik speel op het voetbalveld.*)
- Groep 8-12 jaar (in viertallen) Laat alle leerlingen kijken naar de foto op blz. 72 uit DBK. Daarna doen ze de bladzijde dicht. Dan voert een leerling 'een zinsdeel' uit met een voorwerp. Om de beurt benoemt een leerling wat hij ziet. Is het goed? Dan complimenteren de anderen hem. Is het niet goed? Dan coachen de anderen hem. Doet u het eerst voor.

Functiewoord Hoofdtelwoord en bijwoord *allebei, alleen*

Benodigdheden

- HZS oef. 22, 24

Pragmatiek DIALOOG dag een t/m drie

Benodigdheden

- PB 1, blz. 26-29
- (TB 33-35)

Hoe aan te bieden??

(Doel) 'Je leert vandaag iets horen en zeggen.'

(Instructiezin) 'Luister maar.'

- ① Gülay : Dag juf.
Juf : Dag Gülay.
- ② Gülay : Komt u binnen, juf. [gebaar]
Juf : Ja, wacht even.
Ik zet mijn schoenen en mijn tas hier neer. [gebaar]
- ③ Juf : Dag mevrouw Gün. [gebaar]
Ik ben de juf van Gülay.
Moeder : Dag mevrouw. [gebaar]
Wilt u thee?
Juf : Alstublieft.
- ④ Gülay : Kijk juf, dit is mijn zusje. [gebaar]
Juf : Hoe heet ze?
Gülay : Nihal.
Juf : Heb je nog meer zusjes?
- ⑤ Gülay : Nee, ik heb alleen nog een broertje.
Juf : En hoe heet hij?
Gülay : Murat.
Kijk, dit is Murat. [gebaar]
- ⑥ Juf : Je vader ken ik nog niet.
Gülay : Dit is mijn vader. [gebaar]
Juf : Dag meneer. [gebaar]
Vader : Dag mevrouw. [gebaar]
- ⑦ Gülay : Komt u hier naast mij zitten? [gebaar]
Juf : Ja, dat is goed.
- ⑧ Juf : Heb je nog meer familie in Nederland?
Gülay : Nee, ze zijn allemaal in Turkije.
Kijkt u maar. [gebaar]
- ⑨ Juf : Ah, daar is de thee. Lekker!
Moeder : Alstublieft, mevrouw. [gebaar]
Juf : Dank u wel, mevrouw.

Hoe te oefenen?

- beide groepen: 2x klassikaal laten luisteren en aanwijzen (eventueel al meezeggen de makkelijke zinnen (dag, alstublieft, dank u wel, hoe heet ze? even wachten)
- groep 8-12 jaar: individueel cd 1 beluisteren met PB 1.

Pragmatiek TAALFUNCTIE dag twee

Benodigdheden

- MN-n blz. 123

Pragmatiek TAALFUNCTIE dag vier

Benodigdheden

- MN-n blz. 134

Pragmatiek DIALOOG dag vier

Benodigdheden

- als dag drie
- TB, blz. 50 -51, voor het zoekspel
- tablet/mobiel

Hoe te oefenen?

- zoekspel
- spelen van de dialoog (in tweetallen (LK-LL) om de beurt).
- opnemen op mobiel of tablet/ipad.
- samen bekijken, beluisteren en LK corrigeert (let speciaal op vraagzinintonatie)
Eventueel: nieuwe opname maken.

Pragmatiek DIALOOG dag vijf

Benodigdheden

- als dag vier
- tablet/mobiel

Hoe te oefenen?

- spelen van de dialoog (in tweetallen (LK-LL) om de beurt).
- opnemen op mobiel of tablet/ipad.
- samen bekijken, beluisteren en LK corrigeert (let speciaal op vraagzinintonatie)
Eventueel: nieuwe opname maken.

KLANKEN dag een

Benodigheden

- spiegels: voor elke leerling een
- roze klank /au/(ZIS) en symbolen voor luisteren en spreken (ZIS)
- plus voor groep 8-12 jaar de **zwarte** letters **au/ou** en symbolen voor lezen en schrijven
- afbeelding van woord uit leesmethode met /au/ (bijv. saus)

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klank /au/ verstaan en de /au/ zeggen.'

- Wijs op uw mondstand (die verandert) en spreek de /au/ (dat is de /a/ van tak plus de /oe/) enkele malen overdreven uit: 'au/. De **eerste** klank van de week is de /au/: de /au/ van (saus).'
- Dan hangt u op een groot vel waar reeds de symbolen voor spreken en luisteren zijn opgeplakt, een plaatje van saus op met het symbool in het roze voor de klank: 'De /au/ van saus. Je hoort een /au/ en je zegt een /au/.'

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Ga staan als je (saus) (Wout) (au) hoort.'

1 Stijgen/ Dalen (saus): **saus**, neus, **saus**, vuur, **saus**, doos, raam, **saus**, boek, **saus**, zeep, **saus**.

2 Stijgen/ Dalen (Wout): Wout, Joost, Bas, Wout, Mees, Joep, Wout, Wout, Dex (of namen van leerlingen).

3 Stijgen/ Dalen /au/: /**au**/, /ie/, /aa/, /ee/, /**au**/, /oe/, /oo/, /**au**/, /**au**/, /eu/.

Hoe te oefenen?

- (LK zegt klank of woord, LL kijken in spiegel, LK corrigeert mondstand)

(Instructiezin) 'Zeg maar na.'

1 /au/, /au/, /au/, /au/, /au/, /au/.

2 saus, oud, koud, zout, blauw, touw, juffrouw.

KLANKEN dag twee

Benodigdheden

- als dag een
- afbeelding klankversje VHEZ Werkboek 2, blz. 7 (zie bijlage)
- *Zeg maar na*, blz. 13 /au/ -woorden

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klank /au/ verstaan en de /au/ zeggen.'

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Ga staan als je (saus) (au) hoort.'

1 Stijgen/ Dalen (saus): **saus**, zon, mes, **saus**, zus, **saus**, boek, raam, **saus**,
vuur, doos, **saus**, **saus**, bed.

2 Stijgen/ Dalen /au/: /aa/, /ie/, /**au**/, /**au**/, /uu/, /oo/, /**au**/, /ie/, /a/, /**au**/.

Hoe te oefenen?

- (LK zegt woord of (regel van) klankversje, LL kijken in spiegel, LK corrigeert mondstand)

(Instructiezin) 'Zeg maar na.'

1 saus, hout, goud, kous, fout, blauw, mouw, touw, juffrouw.

2 Klankversje /au/: *Au, au, au*
De hond bijt in mijn mouw.
De hond bijt in mijn schoen.
Wat moet ik nu toch doen?
Pas op nou, loop maar gauw,
Want strakjes bijt hij jou.³

3 Groep 4-7 jaar: 'Kleur de mouw in Au, au, au.'

4 Individueel Groep 8-12 jaar: /au/-woorden uit *Zeg maar na*.

Verder verloop

- Laat leerlingen zelf woorden met de /au/ verzamelen door specifiek te luisteren. Vraag elke dag: 'Heb je nog een woord met de /au/ gehoord?'
- Verzamel voorwerpen, afbeeldingen en zet/plak deze bij de klanktafel/ op het klankvel=klassikaal/in het klankschrift = individueel.

3 Willeke Verbaas

Uit: Werkboek 2, blz. 7 *Van horen en zeggen*

KLANKEN dag drie

Benodigheden

- spiegels: voor elke leerling een
- roze klank /ei/ (ZIS) en symbolen voor luisteren en spreken (ZIS)
- plus voor groep 8-12 jaar de **zwarte** letters **ei/ij** en symbolen voor lezen en schrijven (ZIS)
- afbeelding van woord uit leesmethode met /ei/ (bijv. lijm)

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klank /ei/ verstaan en de /ei/ zeggen.'

- Wijs op uw mondstand (die verandert) en spreek de /ei/ (dat is de /e/ van *pet* en de /ie) enkele malen overdreven uit: '/ei/'. De **tweede** klank van de week is de /ei/: de /ei/ van (lijm).'
- Dan hangt u op een groot vel waar reeds de symbolen voor spreken en luisteren zijn opgeplakt, een plaatje van lijm op met het symbool in het roze voor de klank: 'De /ei/ van lijm. Je hoort een /ei/ en je zegt een /ei/'

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Ga staan als je (lijm) (Stijn) (ei) hoort.'

- 1 Stijgen/ Dalen** (lijm): **lijm**, ja, boot, **lijm**, oog, boek, **lijm**, **lijm**, been, jas, **lijm**, mus, raam, **lijm**.
- 2 Stijgen/ Dalen** (Stijn): **Stijn**, Rachid, Kees, **Stijn**, Bo. Daan, **Stijn**, **Stijn**, Joep, **Stijn**, (of namen van leerlingen).
- 3 Stijgen/ Dalen** /ei/: **/ei/**, /oe/, **/ei/**, /ie/, **/ei/**, /au/, /aa/, **/ei/**, **/ei/**.

Hoe te oefenen?

- (LK zegt klank of woord, LL kijken in spiegel, LK corrigeert mondstand.)

(Instructiezin) 'Zeg maar na.'

- 1** /ei/, /ei/, /ei/, /ei/, /ei/.
- 2** lijm, bij, pijn, vijf, ijs, rij, geit, klein, blij, pleister.

KLANKEN dag vier

Benodigdheden

- als dag drie
- afbeelding klankversje VHEZ Werkboek 2, blz. 13 (zie bijlage)
- *Zeg maar na*, blz. 14 /ei/ -woorden

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klank /ei/ verstaan en de /ei/ zeggen.'

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Ga staan als je (lijm) (ei) hoort.'

1 Stijgen/ Dalen (lijm): **lijm**, neus, hout, **lijm**, **lijm**, pen, vies, **lijm**, boek, **lijm**.

2 Stijgen/ Dalen /ei/: /ei/, /oe/, /ei/, /ie/, /ei/, /ei/, /aa/, /oo/, /ee/, /ei/.

Hoe te oefenen?

- (LK zegt woord of (regel van) klankversje, LL kijken in spiegel, LK corrigeert mondstand)

(Instructiezin) 'Zeg maar na.'

1 vijf, pijn, ei, zijn, hij, meisje, spijt, trein, allebei, schoolplein, schilderij.

2 Klankversje /ei/: *Heintje Sijs zat op een zeiltje
met een nijlpaard bij een teiltje
Dat schreide: ik krijg pijn in mijn lijf,
als ik in dat teiltje drijf.*⁴

3 groep 4-7 jaar: 'Kleur de teil, het nijlpaard, het lijf, en het zeil (uit:Heintje Sijs)'

4 Individueel groep 8-12 jaar: /ei/-woorden uit *Zeg maar na*.

Verder verloop

- Laat leerlingen zelf woorden met de /ei/ verzamelen door specifiek te luisteren. Vraag elke dag: 'Heb je nog een woord met de /ei/ gehoord?'
- Verzamel voorwerpen, afbeeldingen en zet/plak deze bij de klanktafel/ op het klankvel (=klassikaal)/in het klankschrift(=individueel).

⁴ Willeke Verbaas

Uit: Werkboek 2, blz. 13 *Van horen en zeggen*

KLANKEN dag vijf

- Herhaal oefeningen voor de klank /au/ of /ei/ voor leerlingen die hier nog moeite mee hebben.
- Groep 8-12 jaar: combineer het symbool van de /au/ en /ei/ met de Nederlandse letters en hun eigen letter uit hun alfabet; zie *Zeg maar na*.

KLANKEN dag vijf 8-12 jaar

Benodigdheden

- roze klanken /au/⁵, /ei/, /a/, /ie/ en /oe/ (ZIS); zwarte letters **au, ou, ei, ij, a, ie** en **oe**.
- symbool voor luisteren (ZIS)
- werkblad *klankreis door Europa*: voor elke leerling een: zie bijlage.
- kleurpotloden
- landkaart van Europa

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert vandaag de klanken /au/, /ei/, /a/, /ie/ en /oe/ verstaan.

- (leerkracht) Schrijf de woordparen in twee verticale rijen op het bord. Schrijf er boven de woorden 'links' en 'rechts' en met pijlen naar links en naar rechts.

Links	Rechts
1 pijn	pan
2 lief	lijf
3 zout	zoet
4 kous	kies

- Geef de woorden 'links' en 'rechts' (met vertaling eigen taal).
- Deel het werkblad *klankreis door Europa* uit. Plus verschillende kleurpotloden. Bovenaan staan steden uit Europa. Leg uit dat je bij vier woorden naar rechts of naar links kan. Doe het een keer voor.

Hoe te oefenen?

(Instructiezin) 'Neem een (rood) kleurpotlood. Ik zeg straks nummer een en (pijn). Dan ga je naar links. Ik zeg nummer twee en (lijf) dan ga je bij nummer twee naar rechts. Ik zeg nummer drie en (zoet) dan ga je naar rechts. Ik zeg nummer vier en (kous) en je komt uit bij (Berlijn).'

1 links/ rechts U zegt vier bordwoorden uit elk paar één (bijvoorbeeld *pan, lief, zout, kies*). Bij elk woord moet de ll kiezen of het een woord uit de linker rij is of uit de rechter rij. Vraag de leerlingen: 'Waar ben je?'

2 herhaal Kies weer vier bordwoorden, en de ll een ander kleurpotlood en de ll kiest weer rechts of links.

3 (voor ll die kunnen lezen) Laat een leerling de woorden kiezen en de andere leerlingen 'reizen'. 'Waar ben je?' Is het goed? De leerling die de woorden gaf, geeft het aan.

⁵ Let op: het klanksymbool voor de **au** en **ou** is in ZIS /ou/; in ZMN en DBK /au/. /au/ doet meer recht aan de uitspraak: /a/ van tak + de /oe/; de /ou/ -weergave bereidt voor op de meeste leeswoorden. Aan u de keuze.

Vormleer dag twee

Het werkwoord *zijn* (herhaling)

Benodigdheden

- DBK blz. 45, het werkwoord *zijn* (o.t.t.)
- DBK blz. 24 (voor de voornaamwoorden)
- (ZIS: blz. 99)
- Set papieren stroken: bruin, geel, diverse rode (*ben, bent, is, zijn*) en groen.

Hoe aan te bieden?

(doel) 'Je leert zinnen zeggen met het werkwoord *zijn*.'

(instructiezin): 'Maak zinnen met *zijn*. (Ik ben blij, enzovoort)'

Hoe te oefenen? groep 8-12 jaar

- **BeurtGooi** (Vorbereiding: een papieren bal voor elk team van vier.) Leerling A noemt een pers.vnw. en gooit/rolt de bal naar Leerling B. Die vult aan met de juiste vervoeging van het werkwoord en de rest van de zin en noemt een ander pers.vnw. en gooit de bal naar Leerling C. Die vult aan en noemt een nieuw persoonlijk voornaamwoord. Enzovoort.
- **TafelRondje** (in viertallen) Leerlingen hebben een set papieren en maken samen een zin met het werkwoord *zijn*. De leerkracht doet het een keer voor. (Zie ook ZIS blz. 99). Leerling A wijst op zichzelf, of op een andere leerling of op een afbeelding op blz. 24 en legt de eerste strook neer. Leerling B legt de juiste rode strook neer. Leerling C zegt een geleerd bijvoeglijke naamwoord en legt de groene strook neer. Leerling D zegt de hele zin. Daarna geven de leerlingen de stroken door en beginnen ze opnieuw.

Vormleer en zinsbouw dag vier

Bijvoeglijk naamwoord (verbogen)

Benodigdheden

- ZIS blz. 99 e.v. , blz. 37 e.v.
- DBK blz. 79, 112 e.v.
- verschillende afbeeldingen (tweemaal dezelfde) uit oefening bijvoeglijk naamwoord onverbogen met op de ene een afbeelding van de sjwa.(zie foto voor een voorbeeld)

- afbeelding van de sjwa (ZIS) foto: Roel Burgler
- voor groep 8-12 jaar: strookjes uit DBK geel/bruin – persoonsvorm+ naamw. deel (naamw. gezegde) én strookjes voor het zelfstandig naamwoord, lidwoord en bijvoeglijk naamwoord.

Hoe aan te bieden?

(doel) 'Je leert zinnen zeggen.'

(instructiezin): ' De (baby) is (*lief*). Enzovoort. *De (lieve) (baby).*'

- Zie ZIS, blz. 99-100

Hoe te oefenen? groep 8-12 jaar

(doel) 'Je leert zinnen en woordenzeggen.'

(instructiezin): ' De (baby) is (*lief*) ,enzovoort. *De (lieve) (baby).*'

- **TweetalCoach** (in tweetallen) Voorbereiding: U legt de twee mogelijkheden (zin en zinsdeel) op tafel neer. De ll nemen om de beurt een afbeelding en leggen deze onder de desbetreffende strook (voor zin) of boven de strookjes (voor de woorden) en benoemen de zin of het zinsdeel. Is het goed? Dan geeft de ene LL een compliment. Is het fout? Dan coacht de ene leerling de andere. Enzovoort. Doet u het eerst voor. Zie de foto's op de volgende bladzijde.

het bed

is

klein

het kleine bed

Zinsbouw dag twee

Zinnen maken *Bijvoeglijk naamwoord* (onverbogen (herhaling))

Benodigdheden

- ZIS blz. 99, 37
- groep 8-12 jaar : DBK blz. 106 e.v.
- set papieren stroken: bruin, geel, rood (*is/zijn*) en groen.
- eventueel setje met dezelfde afbeeldingen (baby, meisje, jongen, tekening)
- (de geleerde bijvoeglijke naamwoorden: *boos, verdrietig, blij, lelijk, mooi, schoon, vies nat, droog*)

Hoe aan te bieden?

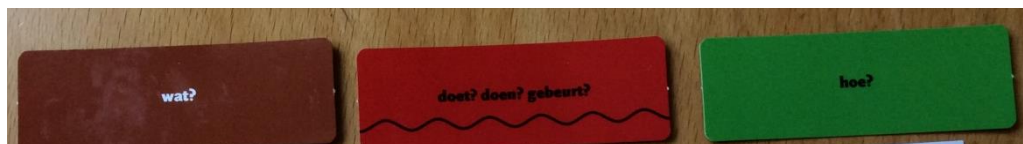
(doel) 'Je leert zinnen zeggen.'

(instructiezin): 'De (baby) is (*lief*) enzovoort.'

- Zie ZIS, blz. 99-100

Hoe te oefenen? groep 8-12 jaar

- **TafelRondje** (in viertallen) Leerlingen hebben een set papieren en eventueel afbeeldingen. Om de beurt legt een leerling een strook papier neer. De leerkracht doet het een keer voor. (Zie ZIS blz. 99-101)
Leerling A zegt een dier/of een mens en legt een bruine of gele strook neer; Leerling B legt rode strook (met *is*) neer.
Leerling C zegt een geleerd bijvoeglijke naamwoord en legt de groene strook neer.
Leerling D zegt de hele zin. Daarna geven de leerlingen de stroken door en beginnen ze opnieuw.

de tekening

is

mooi

Zinsbouw dag vijf

Zinnen maken (groep 6-12 jaar)

Benodigdheden

- ZIS, blz. 45-51
- DBK 102-103, strookjes
- (eventueel, als schrijven moeilijk gaat, afbeeldingen van handelingen, plaatsen en personen en dieren en dingen)

Hoe aan te bieden?

(Doel) 'Je leert zinnen maken.'

(eerste Instructie) 'Maak zinnen met de strookjes Wie? of Wat?, Doet/Doen? Waar?'

(tweede instructie) 'Maak zinnen met de strookjes, nu: Waar? Doet?/Doen? Wie? of Wat?'

Hoe te oefenen?

. **TafelRondje** per viertal (in viertallen) (voorbereiding: vier A4-tjes(rood, bruin, geel en paars en/of afbeeldingen). Om de beurt schrijft een kind woorden of zinsdelen (of legt afbeelding) op één papier. Hierna nemen ze een ander papier en schrijven weer een woord of zinsdeel (of leggen afbeelding) neer. Daarna kiezen ze om de beurt van elk papier een woord of zinsdeel (of afbeelding) en leggen de strookjes neer en zeggen de zin. Eerst met de makkelijke volgorde (ond-pv-plaats). Later de andere volgorde (plaats-pv-ond). Eventueel ook met vier zinsdelen (met lijdend voorwerp). (*Wij voeren de eenden in het park.*)